

HIỆU QUẢ MÔ HÌNH TƯỚI NƯỚC NHỎ GIỌT TRÊN CÂY HỒ TIÊU

NGỌC LAN

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư Quảng Bình

Với người trồng hồ tiêu ở Quảng Bình, mô hình tưới nước nhỏ giọt theo công nghệ Israen đã và đang từng bước phát huy hiệu quả, nhất là khi mùa khô đang đến gần. Hiện tại, mô hình tưới nước nhỏ giọt đang được hàng chục hộ trồng tiêu ở thị trấn Nông trường Việt Trung (Bố Trạch) áp dụng hiệu quả, giúp kiểm soát được nguồn nước cũng như quá trình phát triển của cây tiêu.

Cây tiêu hiện đang được xem là cây công nghiệp chủ lực trong sản xuất nông nghiệp ở Quảng Bình nói chung, thị trấn Nông trường Việt Trung nói riêng. Lâu nay, người dân tưới nước cho cây tiêu bằng cách bơm nước lên các mương tiêu để nước tự thấm xuống và cây tiêu tự rút nước; hoặc cầm vòi tưới trực tiếp lên từng gốc tiêu cho đến hết cả vườn tiêu. Tuy nhiên, việc tưới nước như vậy đã làm thất thoát lượng nước lớn, nhất là vào mùa khô thì áp lực về nước tưới lại càng lớn đối với nhà vườn trồng tiêu. Chính vì vậy, việc ứng dụng công nghệ tưới nước nhỏ giọt được xem là “lời giải” cho bài toán nước tưới trên cây tiêu, nhất là vào mùa khô.

Ông Lưu Đức Ngọc - Giám đốc Công ty TNHH sản xuất thương mại tổng hợp Thương Ngọc (phường Bắc Lý - Tp. Đồng Hới) là một trong những người tiên phong trong việc ứng dụng mô hình tưới nước nhỏ giọt cho cây tiêu. Ông Ngọc cho biết, gia đình ông có một trang trại ở thị trấn Nông trường Việt Trung. Do trang trại trồng tiêu và cây ăn quả của ông nằm trên địa hình đồi núi, việc đảm bảo nguồn nước tưới gặp nhiều khó khăn, nhất là về mùa hè, nhu cầu nước tưới cho các loại cây trồng rất lớn, trong đó có 2ha tiêu đang trong thời kỳ thu hoạch. Năm 2015, ông Ngọc đã mày mò tìm hiểu và đưa vào ứng dụng hệ thống tưới tiết kiệm bằng

Ông Lưu Đức Ngọc đang giới thiệu về mô hình tưới nước nhỏ giọt trên cây tiêu mà ông đã lắp đặt sử dụng

Ảnh: N.L

phương pháp tưới nhỏ giọt cho cây tiêu. Theo đánh giá, sau hơn 2 năm sử dụng hệ thống tưới này, cây tiêu có sự phát triển đồng đều, năng suất và chất lượng tiêu tốt hơn, đặc biệt hiệu quả sản xuất tăng cao và ổn định nhờ giảm được chi phí sản xuất. Điều quan trọng là biện pháp tưới nhỏ giọt này đã giúp tiết kiệm nguồn nước trong bối cảnh biến đổi khí hậu đang ngày càng nghiêm trọng.

Dẫn chúng tôi ra vườn tiêu, ông Ngọc giới thiệu về hệ thống tưới nhỏ giọt mà ông đang sử dụng. Hệ thống tưới nước nhỏ giọt gồm một đường ống có cấu trúc rất đặc biệt, được lắp đặt gồm 3 bộ phận là máy bơm, bộ điều khiển trung tâm và hệ thống dây nhỏ giọt được đặt chạy dài theo các luống tiêu. Trên đường ống, tại những điểm nhỏ giọt nước đều có áp lực như nhau để luôn giữ lượng nước đồng đều khi tưới, hạn chế xói lở và tăng độ ẩm cho đất, giúp cây tiêu phát triển tốt đều nhau, ngoài ra, một số dưỡng chất hữu cơ còn được hoà tan vào nguồn nước tưới, thông qua hệ thống tưới nhỏ giọt sẽ giúp cho các cây tiêu tiếp nhận với số lượng và chất lượng đồng đều làm cho các cây tiêu phát triển như nhau.

Ông Lưu Đức Ngọc cho biết, sau khi mô hình tưới nước nhỏ giọt mang lại thành công trong việc trồng tiêu, nhiều hộ dân đã đến tìm hiểu và nhờ ông giúp họ lắp đặt mô hình. Đến nay, đã có khoảng 50 hộ dân trên địa bàn tỉnh tham gia mô hình. Các hộ gia đình thực hiện mô hình tưới nhỏ giọt trong sản xuất tiêu cho biết, cách tưới nhỏ giọt cho cây tiêu không những giảm thiểu được lượng nước thất thoát mà còn tiết kiệm lượng điện tiêu thụ, công lao động, giúp đất luôn tươi xốp và đặc biệt là đã giảm đáng kể chi phí sản xuất.

Ông Nguyễn Văn Diệm ở tiểu khu Hữu Nghị (Thị trấn Nông trường Việt Trung) hiện có 4ha tiêu, trong đó hơn 2ha đã cho thu hoạch và 2ha đang bước vào thời kỳ thu hoạch. Cả 4ha tiêu của ông đều đang áp dụng công nghệ tưới nhỏ giọt từ 2 năm nay.

Ông Diệm chia sẻ: Trước đây, vườn tiêu của tôi đều được tưới nước theo phương pháp thủ công, tức là công nhân cầm vòi nước đi tưới cho từng trụ tiêu. Tính toán sơ sơ, lúc tôi thuê máy bơm và người tưới thì chi phí cho việc tưới tiêu là 1,5 triệu đồng/ha, sau đó tôi tự mua máy bơm và thuê người tưới thì chi phí giảm còn 500.000 đồng/ha. Tuy nhiên, với nhà vườn trồng tiêu, mức chi phí này khá cao, ngoài ra còn gây thất thoát lượng nước khá lớn do dòng nước mạnh tập trung vào một chỗ tại gốc; đặc biệt, do địa hình của vườn tiêu ở vùng này có độ dốc lớn nên khi tưới nước chảy tràn từ trên cao xuống thấp thường gây xói mòn đất, chất dinh dưỡng cũng theo đó mà mất đi. Sau đó tôi tìm hiểu và áp dụng công nghệ tưới nhỏ giọt do anh Ngọc cung cấp thì thấy lợi hơn hẳn, nhất là tiết kiệm đáng kể công lao động, do cách tưới cũ phải có người giám sát tưới để khi luống tiêu này đầy nước thì chuyển đường ống sang luống tiêu khác. Nói về hiệu quả thì đúng là lợi hơn hẳn, bởi trước đây, khi chạy máy bơm nước, với 4 ha trồng tiêu, chúng tôi phải tưới 3-4 ngày mới xong, tuy nhiên với cách tưới nhỏ giọt thì cứ 1ha tiêu tưới khoảng 2 giờ đồng hồ. Trong một ngày, chúng tôi có thể tưới hết cả vườn tiêu, lại không mất tiền thuê nhân công. Đặc biệt, mô hình tưới tiêu nhỏ giọt tuy lượng nước không

nhiều nhưng nhờ được thẩm thấu nên giữ được độ ẩm lâu, giúp cây tiêu luôn phát triển xanh tốt.

Một chủ vườn tiêu khác là chị Hoài ở tiểu khu Quyết Tiến thì chia sẻ: Từ khi lắp đặt hệ thống tưới nước nhỏ giọt thì chúng tôi thấy cách tưới này giảm khoảng 60-70% lượng nước tưới cho cây tiêu. Cụ thể, nếu tưới theo cách truyền thống thì 1.200 gốc tiêu của gia đình chị sẽ tốn khoảng 100 khối nước, trong khi tưới nhỏ giọt chỉ cần 30 khối. Ngoài ra, phương pháp tưới nhỏ giọt còn giúp cây tiêu no tròn hạt và cho sản lượng cao hơn bình thường, do lượng nước được cung cấp đầy đủ và đồng đều cho từng trụ tiêu.

Quá trình nhận lắp đặt hệ thống tưới nhỏ giọt cho các chủ vườn tiêu ở thị trấn Nông trường Việt Trung, nhận thấy nhu cầu của người dân Quảng Bình rất lớn, Công ty TNHH sản xuất thương mại tổng hợp Thương Ngọc đã quyết định làm đại lý cung cấp hệ thống tưới nước nhỏ giọt để bà con nông dân thuận tiện trong việc lựa chọn sản phẩm cho sản xuất. Hiện tại, ngoài việc áp dụng tưới nước cho cây tiêu, mô hình tưới nước nhỏ giọt cũng có thể áp dụng cho tất cả các loại cây trồng khác bằng các loại dây dẫn, hệ thống phun tưới phù hợp với đặc điểm từng loại cây. Một số mô hình tưới nhỏ giọt tiết kiệm trên cây ăn quả, tưới phun sương trên cây rau màu hiện đã được các nhà vườn trồng rau như nông trang sản xuất rau sạch An Nông (Hòa Trạch - Bố Trạch), trang trại sản xuất rau VietGAP của anh Võ Đại Nghĩa (Hồng Thủy - Lệ Thủy)... áp dụng vào sản xuất được đánh giá cao trong việc tăng hiệu quả sản xuất do tiết kiệm được chi phí nhân công, điện và tiết kiệm nguồn nước tưới.

Quá trình làm việc với một số nhà vườn đã sử dụng công nghệ tưới nhỏ giọt có thể nhận thấy, mô hình tưới nước nhỏ giọt đã và đang mang lại hiệu quả rất thiết thực cho bà con nông dân trong sản xuất. Đặc biệt, đây được xem là giải pháp giúp các nhà vườn, trang trại trồng tiêu, cây ăn quả, rau màu... trên địa bàn tỉnh có thể phát triển kinh tế vườn theo hướng bền vững thích ứng với biến đổi khí hậu ■